

Старији водник Дејан Станковић

Мировњак по

Старији водник Дејан Станковић добио је у мировним мисијама две медаље, две захвалнице главног доктора мисије и четири писма препорука од челних људи мисије, тако да му треба веровати када препоручује својим колегама: *Пријављујте се што више за одлазак у мировне мисије. Боље је да ми будемо у плавим шлемовима у неким другим земљама, него да плави шлемови долазе код нас.*

Недавно је министар одбране Драган Шутановац изјавио да постоји велико интересовање професионалних припадника Министарства одбране и Војске Србије за одлазак у мировне мисије и да су спроведена истраживања показала да око три хиљаде старешина и професионалних војника жели да пружи свој допринос у очувању светског мира. Интересовање припадника система одбране за учешће у мировним операцијама расте из дана у дан.

Али, има официра и подофицира који су боравили неколико пута у разним мировним мисијама и већ имају једногодишње или двогодишње искуство мировњака. Један од њих је старији водник Дејан Станковић, који је боравио у мировној мисији Уједињених нација у Конгу и то у два наврата – први пут од маја до децембра 2006. и други пут од новембра 2007. до јула 2008. године.

Старији водник Станковића спрема се да у фебруару пође поново у мисију у Конго – у исти град, базу и можда и собу у којој је боравио.

Магична лепота

– Ја сам се за учешће у мировној мисији пријавио још 2004, док сам био у Кумбору, у морнарици тадашње Војске Србије и Црне Горе. Мислио сам да од тога неће бити ништа, по оној народној ‘ко је ближи ватри, тај се огреје’. Морам да признам да сам био пријатно изненађен када сам преко Центра за мировне операције добио позив за ангажовање у мировној операцији. Тада сам већ радио у инжењеријском пуку из Прокупља. Нисам се ниједног тренутка двоумио, пошто сам се надао занимљивом животном искуству и могућности да нешто зарадим. О Конгу сам до тада знао само неке елементарне ствари попут промене имена државе у Заир или за њиховог чувеног председника Патриса Лумумбу – прича Станковић.

Главни задатак мировне мисије УН у Конгу (MONUC) је да заштити цивиле од побуњеника и од владиних снага. Припадници мировних снага успели су да у последњих десетак година допринесу делимичном напретку у Конгу, тако да се та земља, изузетно богата природним ресурсима и са екстремно сиромашним становништвом, креће у добром правцу.

– Конго је држава у којој влада анархија, али је истовремено магична и чаробна земља са величанственим природним лепотама. Треба доживети залазак сунца на реци Конго, активирани вулкан у Гоми или водопаде реке Зонго. Џунгла је удаљена само 250 километара од Киншасе – каже Станковић.

Он је у Конгу био члан санитетског тима за ваздушну евакуацију (АМЕТ), који тешко болесне и повређене пацијенте збрињава и малим транспортним авионом превози унутар Конга или до неке од болница трећег степена у суседним земљама. Јасно је да екипа за ваздушну евакуацију има велики значај и да пружа сигурност припадницима Уједињених нација, који мировну операцију проводе на огромној површини тропске државе, подељени у регије Западне бригаде и Источне дивизије. Припадници снага Уједињених нација из Русије, Шпаније, Аргентине, Уругваја, Јужне Африке, Србије и других земаља смештени су у бази команде Западне бригаде у Киншаси, у бившој фабрици Реноа, где организују свакодневни живот и рад. Највеће проблеме ствара им тропска клима, велика влажност ваздуха и ројеви комараца.

професији

– Штитимо се, како знамо и умемо – каже Станковић. – Имамо и добру опрему, али, ипак, ретко ко успе да не оболи од маларије. И ја сам је два пута прележао.

Интервенције на терену

Задатак медицинског техничара у оквиру санитарског тима за ваздушну евакуацију је сложен и захтеван, пре свега у делу праћења рада лекара, давања кисеоника и обављања других медицинских радњи. Понекад медицински техничар мора да испољи и велики степен самоиницијативе, поготово када је неколико екипа на терену и када има више повређених и оболелих.

Управо то се десило када је тим добио задатак да хитно дигне што већи авион и оде по војне посматраче из Туниса, Етиопије и Аргентине, који су били повређени у саобраћајном удесу.

– Јавили су нам да има шесторо повређених. Узели смо највећи авион, скинули десетак седишта и монтирали четири лежећа носила. Двојица повређених су били у коматозном стању, двојица у бунилу и двојица са преломима. Применили смо све што знамо, отворили венске путеве двојици коматозних, пустили инфузије и пратили виталне реакције на два монитора. Јавили смо другој екипи да нас чекају на аеродрому у Киншаси. После успешне интервенције позвао нас је шеф мисије на пријем и доделио нам медаље.

Тим за ваздушну евакуацију има два возила, три авиона и хеликоптер и намењен је за збрињавање људства мировне мисије УН, мада није реткост да се чланови тима ангажују и на пружању опште медицинске неге локалном становништву и припадницима мисије. Током председничке кампање 2006. године ангажовани су када је избила пуцњава на аеродрому између телохранитеља два председничка кандидата и када су рањена два лица. Било је и опasnих ситуација.

– У јулу 2007. потпредседник Демба није признао победу Кабиле и са војском од 15.000 људи подигао је устанак који је трајао пет дана – сећа се Станковић. – Ја сам се са колегом налазио у другој бази УН, а кад смо се враћали, на нас је отворена ватра. Пар метака се забило у наш цип, тако да смо се одмах повукли. Другом приликом наше возило пролазило је поред великог камиона, натовареног огромним балванима. Пукао је каиш и балван је пао на наше возило. Правим чудом смо преживели.

Старији водник Дејан Станковић сада ради као медицински техничар у санитарском одељењу 39. логистичког батаљона Треће

Ваздухопловни рели

Припадници мировне мисије УН имају право да бирају где ће се лечити (Киншаса, Јужноафричка Република или земља одакле су). Чланови санитарског тима превозе пацијенте авионима мисије или их прате на комерцијалним летовима. Летови знају да буду изузетно дуги, па је тако старији водник Дејан Станковић пратио пацијента из Киншасе за Париз, па из Париза за Тузлу. У другом случају, пратио је капетана пакистанске војске на правом ваздухопловном релију Киншаса–Јоханесбург–Џибути–Оман–Лахоре (Пакистан).

бригаде Копнене војске. Супруга Јелена обавља послове професионалног војника у 310. инжењеријском батаљону из Прокупља и, како каже, први Дејанов одлазак у мировну мисију поднела је тешко, док је после све било лакше. Сада би се и она пријавила за одлазак у мировне операције, само да има ко да јој причува десетогодишњег сина Александра.

Пред старијим водником Дејаном Станковићем је нових шест и по месеци у Конгу. У први мах су превагу однели финансијски мотиви и нада да ће се зарадити барем за учешће за стан. Показало се да то није било реално. Сада преовлађује жеља да се докаже у међународном окружењу и да покаже својим колегама да није ништа страшно бити у мировној мисији. Он је у мировним мисијама заслужио и добио две медаље, две захвалнице главног доктора мисије и четири писма препорука од челних људи мисије, тако да му треба веровати када препоручује својим колегама:

– Пријављујте се што више за одлазак у мировне мисије. Боље је да ми будемо у плавим шлемовима у неким другим земљама, него да плави шлемови долазе код нас. Докле год се буде ишло у мисије, ја ћу тражити да идем.

А после мисије следи повратак редовним обавезама, борба за што бољу егзистенцију породице. Кад би могла и прекоманда за Нови Сад... ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ